

ATA - AÖF

AÇIK ÖĞRETİM FAKÜLTESİ
FİNAL ÇIKMIŞ SORULAR

ÖZEL EĞİTİMDE PROGRAM GELİŞTİRME

0.332 353 78 75

www.zaferfotokopi.com

www.fotokopiturkiye.com

ZAFER FOTOKOPİ SINAVLARINIZDA BAŞARILAR DİLER.

Özel Eğitimde Program Geliştirme

DİKKAT!

Bu testte **20** soru bulunmaktadır.
Cevaplarınızı, cevap kâğıdınızın **Özel Eğitimde Program Geliştirme** testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi çocuğun tutma ve bırakma becerileri arasında yer alır?

- A) Kolları ve elleri ile kendisini destekler ve ağırlık aktarır.
- B) Baş ve gövde kontrolünü sağlar.
- C) Kollarını işlevsel olarak kullanır.
- D) Nesneye eliyle uzanır.
- E) Çeşitli yönlerde gövdesini eğip tekrar düzeltir.

Cevap Açıklama: (D) "Nesneye eliyle uzanır"dışındaki ifadeler Desteksiz Oturma Kaba Motor Becerilerinin özelliğidir.

2. I. Çalışılan becerilere

II. Davranışlara

III. Öğretmenin isteğine

Özel gereksinimleri olan çocuklarla yapılan öğretimlerde kullanılacak olan materyaller yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri göz önünde bulundurularak seçilmelidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

Cevap Açıklama: (C) "Sadece, özel gereksinimleri olan çocuklarla yapılan öğretimlerde kullanılacak olan materyaller; çalışılan becerilere, davranışlara ve çocukların özelliklerine göre değişiklik gösterebilmektedir." ifadesinden alındı. "Öğretmenin isteğine" göre seçilmemektedir.

3. Aşağıdakilerden hangisi performans düzeyi ifadelerinde yer alan bilgilerden biri **değildir**?

- A) Öğrenci performansını akran grubuna göre karşılaştıran bilgiler
- B) Öğrencinin yapabildiklerini ve yapamadıklarını belirten bilgiler
- C) Öğrencinin ailesine ilişkin bilgiler
- D) Öğrencinin standart testlerden aldığı sonuçlar
- E) Öğrencinin müfredat programına katılımını gösteren ifadeler

Cevap Açıklama: (C) "Öğrencinin ailesine ilişkin bilgiler" performans düzeyi ifadelerinde yer alan bilgiler arasında değildir. Sorunun diğer seçeneklerindeki ifadeler ilgili paragrafta bulunmaktadır.

4. Suyu bardaktan bardağa aktarma becerisini bir çocuk hangi yaş aralığından itibaren yapabilir?

- A) 5,6-6,0
- B) 3,6-4,0
- C) 4,6-5,0
- D) 2,6-3,0
- E) 6,6-7,0

Cevap Açıklama: (D)

5. I. İstenilen performansın tanımlanması
II. İstenilen performansın hangi koşullar altında gerçekleşeceği
III. Kabul edilir performans için gerekli ölçütlerin sıralanması
Yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri kısa dönemli amaçları oluşturan bölümlerdendir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Cevap Açıklama: (E) "Kısa dönemli amaçlar aşağıda belirtilen üç bölümden oluşmalıdır. Bunlar; • İstenilen performansın tanımlanması, • İstenilen performansın hangi koşullar altında gerçekleşeceği, • Kabul edilir performans için gerekli ölçütlerin sıralanması gerekir." ifadesinden hazırlandı.

6. Aşağıdakilerden hangisi BEP'in içeriğinde yer alan öğelerden biri **değildir**?

- A) Uzun dönemli amaçlar
- B) Kısa dönemli amaçlar
- C) Öğrencinin alacağı destek hizmet türü
- D) Öğrencinin var olan performans düzeyi
- E) Kontrol listeleri

Cevap Açıklama: (E)

7. Renkleri tanıma yeteneği oldukça erken dönemde gelişmeye başlar. Bebek aşağıdaki renklerden hangisini henüz bir aylıkken tanır?

- A) Mavi
- B) Yeşil
- C) Siyah
- D) Kırmızı
- E) Sarı

Cevap Açıklama: (D) "Renkleri tanıma yeteneği de oldukça erken dönemde gelişmeye başlar. Bebek daha bir aylıkken kırmızı rengini tanır." ifadesinden alındı.

8. Aşağıdakilerden hangisi ÖBT formunda **yer almaz**?

- A) Performans düzeyi
- B) Bildirim
- C) Ölçüt
- D) Sorular
- E) Yönergeler

Cevap Açıklama: (A)

9. Pekiştirici ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?
- A) Pekiştirici, davranışın hemen öncesinde verilir.
 B) Öğrencinin pekiştirece hemen doyması sağlanır.
 C) Öğretmen çocuğu dikkate almadan pekiştireci kendisi belirler.
 D) Pekiştirici fazla para harcanarak elde edilmelidir.
 E) Çocuğun uygun davranışlarını artırmak için davranışın hemen ardından verilir.

Cevap Açıklama: (E)

10. Aşağıdakilerden hangisi Kiphard'a göre okul öncesi dönemde çocuğun psikososyal gelişim çizelgesinde 4,6-5,0 yaş aralığındaki elementlerden biridir?
- A) Hayvan rollerini zevkle oynama
 B) Anne-baba rollerini oynayabilme
 C) Oyun oynamak için belli bir arkadaşı tercih etmek
 D) Geceleri kuru kalabilme
 E) Tamamen bağımsız olarak yemek yiyebilme

Cevap Açıklama: (B) "Anne-baba rollerini oynayabilme" 4,6-5,0 yaş aralığındaki elementlerden biri iken diğer seçenekler diğer yaş gruplarından alınmıştır.

11. Aşağıdakilerden hangisi alıcı dil becerilerini geliştirmeye yönelik basamaklardan biridir?
- A) Jestlere ve basit talimatlara tepki verme
 B) Söz öncesi iletişim becerilerinin kullanımı
 C) Sıra alma
 D) Basit işaretler
 E) İşaret dili

Cevap Açıklama: (A)

12. Bir kavramın analizi yapılarak, kavramın ilişkili ve ilişkisiz nitelikleri kolaydan zora doğru sıralanıp öğretim basamakları oluşturulan yöntem aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Doğrudan Öğretim
 B) Yanlızsız Öğretim
 C) İleri Zincirleme
 D) Karma Öğretim
 E) Tersine Zincirleme

Cevap Açıklama: (A)

13. Dil etkinliklerinin ortak ana amacı aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Çocukların hayal güçleri ile hareketleri arasındaki uyumu artırabilmek
 B) Çocukların hayal güçlerini ve yaratıcılıklarını ortaya çıkarmak
 C) Duygu ve düşünceleri uygun ve ölçülü bir biçimde ifade edebilmek
 D) Çocukların dil gelişim alanlarını desteklemek
 E) Kelimelerin doğru kullanımını ve telaffuzunu öğretmek

Cevap Açıklama: (D)

14. Çocuğun ilgisini çekecek materyallerle çalışmayı ve gerçek hayatta da kendini içinde bulacağı bir ortamı ona hazırlamayı gerekli kılan, psikomotor çalışmalarında yerine getirilmesi gereken prensip aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Aktiflik
 B) Bütünlük
 C) Açıklık
 D) Destek
 E) Çocuk merkezlilik

Cevap Açıklama: (E) "Bir diğer prensip ise "çocuk merkezli" olmasıdır. Bu ifadenin içinde yatan bir takım unsurlar vardır. Bunlardan birisi çocuğun ilgisini çekeceği materyallerle çalışmaktır. Çocuğun gerçek hayatta da kendisini içinde bulacağı bir ortamı ona hazırlamak gerekir. Bunun yanında onun psikomotor açıdan gerçek hayattaki ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde alıştırma bulmak veya geliştirmek gerekir. Çalışmalar uygulanırken çocuğun kendisini güvende ve rahat hissetmesi için gerekli önlemler bu anlamda alınmalıdır." ifadesinden hazırlandı.

15. Aşağıdakilerden hangisi özel gereksinimli çocukların yemek yeme becerilerini kazanmalarını ya da bu becerilerin gelişimini etkileyen faktörlerden biri değildir?
- A) Ağız boşluğu ya da ağız yapısı ile ilgili bozukluklar
 B) Duyuşsal becerilerdeki (görme, tatma, koku) sınırlılıklar
 C) Çocuğun yemek yemedeki isteksizliği
 D) Aşırı koruyucu ebeveyn davranışları
 E) Uygun olmayan öğrenme çevreleri

Cevap Açıklama: (C) Soru, örnekte geçen ifade kullanılarak hazırlandı. "Kasların (küçük ve büyük kas) gelişimindeki yetersizlikler, •Ağız boşluğu ya da ağız yapısı ile ilgili bozukluklar, •Duyuşsal becerilerdeki (görme, tatma, koku) sınırlılıklar, •Aşırı koruyucu ebeveyn davranışları, •Uygun olmayan öğrenme çevreleri vb. şeklinde örneklendirebilir. " bunlar etkileyen faktörler arasında olup; "Çocuğun yemek yemedeki isteksizliği" burada yer almamaktadır.

16. Algılama alanındaki gelişim bozukluklarına sebep olan yüksek derecede korkular ve çocuğun anneden babadan ayrı tutulması durumları aşağıdaki kategorilerden hangisi kapsamındadır?
- A) Genetik faktörler
 B) Biyolojik faktörler
 C) Psikososyal faktörler
 D) Uyarıcı eksikliği
 E) Aktivite eksikliği

Cevap Açıklama: (C) "Erken çocukluk dönemindeki gelişim evrelerinde yaşanan; korunmasız kalma, yüksek derecede korkular, travmatik tecrübeler (cinsel istismar, çocuğun anneden babadan ayrı tutulması gibi), şiddet veya aile içi yoğun çatışmalar neticesinde ortaya çıkan psikolojik yıpranmalar bu alan içinde dile getirilebilecek faktörlerdendir." ifadesinden alındı.

17. Aşağıdakilerden hangisi öz bakım becerilerini geliştirme etkinliğini planlamada izlenmesi gereken basamakların ilkidir?

- A) Beceri analizi
- B) Performans düzeyini belirlemek
- C) Uzun ve kısa dönemli amaçları seçmek
- D) Öğretim yöntemini belirlemek
- E) Uygun pekiştireç seçmek

Cevap Açıklama: (B) "Ünitenin bu bölümünde, öz bakım becerilerini geliştirme etkinliğini planlamada izlenmesi gereken basamaklar ile ilgili olarak; a) Performans düzeyini belirlemek, b) Beceri analizi, c) Uzun ve kısa dönemli amaçları seçmek, d) Öğretim yöntemini belirlemek, e) Öğretim ortamının düzenlenmesi, f) Uygun pekiştireç seçmek, g) Materyal seçimi ve geliştirme ve h) Uygun yönergenin belirlenmesi ve sunulması, alt başlıkları altında genel açıklamalar bulunmaktadır." İfadesinden hazırlandı.

18. Özel gereksinimli çocukların sosyal özellikleri ile ilgili aşağıdakilerde hangisi yanlıştır?

- A) Genelde kendilerinden yaşça büyük olan çocuklarla oynamaktan hoşlanırlar.
- B) Oyun ve toplum kurallarına uymakta zorluk çekerler.
- C) Bazı duygusal sorunlar ve kişilik bozuklukları görülmektedir.
- D) Kendilerine güvenleri azdır, bağımsız davranamazlar.
- E) Geç ve güç dostluk kurarlar ve dostluk süreleri kısadır.

Cevap Açıklama: (A). "Genelde kendilerinden yaşça küçük olan çocuklarla arkadaşlık etmekten ve oynamaktan hoşlanırlar." İfadesi değiştirilerek cevap şıkkı oluşturuldu.

19. Okul öncesi dönemde optik (görmeye dayalı) algılama gelişim çizelgesine göre; bir ile çoğul arasındaki farkı hissedebilmek, kendi elbiselerini tanımak, gördüğü bir yeri tekrar gördüğünde tanımak gibi gelişim elementlerinin olduğu yaş aralığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 2,5-3,0
- B) 3,0-3,6
- C) 4,0-4,6
- D) 4,6-5,0
- E) 5,0-5,6

Cevap Açıklama: (A) "2,5-3,0" yaş aralığı gelişim elementleri dikkate alınarak hazırlandı.

20. Aşağıdakilerden hangisinde yemek yeme becerilerinin kazanım sıralaması doğru olarak verilmiştir?

- A) Parmakla tutarak yemek yeme-çatal kullanarak yemek yeme-kaşık kullanarak yemek yeme-bıçak kullanma-bardaktan sıvı içme
- B) Parmakla tutarak yemek yeme-kaşık kullanarak yemek yeme-çatal kullanarak yemek yeme-bardaktan sıvı içme-bıçak kullanma
- C) Bıçak kullanma-parmakla tutarak yemek yeme-kaşık kullanarak yemek yeme-çatal kullanarak yemek yeme-bardaktan sıvı içme
- D) Kaşık kullanarak yemek yeme-çatal kullanarak yemek yeme-bardaktan sıvı içme-bıçak kullanma-parmakla tutarak yemek yeme
- E) Bardaktan sıvı içme-parmakla tutarak yemek yeme-kaşık kullanarak yemek yeme-çatal kullanarak yemek yeme-bıçak kullanma

Cevap Açıklama: (B) "Yemek yeme becerileri; parmakla tutarak yemek yeme, kaşık kullanarak yemek yeme, çatal kullanarak yemek yeme, bardaktan sıvı içme ve bıçak kullanma becerilerini içermektedir. Bu beceriler, parmakla tutarak yemek yeme becerisinden başlayarak bıçak kullanma becerilerine doğru bir sıralama izlemektedir." İfadesinden hazırlandı.

CEVAP ANAHTARI

1. D 2. C 3. C 4. D 5. E 6. E 7. D 8. A 9. E 10. B 11. A 12. A 13. D 14. E 15. C 16. C 17. B 18. A 19. A 20. B

Özel Eğitimde Program Geliştirme

DİKKAT!

Bu testte **20** soru bulunmaktadır. Cevaplarınızı, cevap kâğıdınızın **Özel Eğitimde Program Geliştirme** testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi duyuşsal becerilerde gelişim geriliğine sebep olan genetik nedenlerden biri **değildir**?

- A) Down sendromu
- B) Genetik kökenli beyinsel yapı bozuklukları
- C) Dopamin hormonunun özümsemesinde yaşanan problemler
- D) Serotonin hormonunun özümsemesinin gerektiği gibi olmaması
- E) Yeterli uyaran alınmaması

Cevap Açıklama: (E) Unite: 14

2. Aşağıdakilerden hangisi bireyselleştirilmiş eğitim programı içeriğinde **yer almaz**?

- A) Öğrencinin kişisel bilgileri
- B) Uzun dönemli amaçlar
- C) Kısa dönemli amaçlar
- D) Özel diyet uygulaması
- E) Eğitim ortamına ilişkin düzenlemeler

Cevap Açıklama: (D) Unite: 1

3. Kiphard'a göre, çocuğun kendisinde yeterince olması hâlinde çikolata ve şeker gibi yiyecekleri gönüllü olarak başkalarına dağıtabilmesini içeren psikososyal gelişimi hangi yaş aralığında görülmeye başlanır?

- A) 2,6-3,0
- B) 3,0-3,6
- C) 3,6-4,0
- D) 4,6-5,0
- E) 5,0-5,6

Cevap Açıklama: (C) Unite: 11 -

4. Bebeklik döneminde bulunan bir çocuğa alıcı dil becerilerinden belirlenen destek eğitim sonunda "Konuşma sesine doğru döner." amacı kazandırılmak istenirse, bu amaç aşağıdaki hangi amaç türünü ifade eder?

- A) Öğretimsel amaç
- B) Uzun dönemli amaç
- C) Anlık amaç
- D) Kısa dönemli amaç
- E) Ara amaç

Cevap Açıklama: (B) Unite: 6 Uzun ve kısa dönemli amaçları seçmek Uzun dönemli amaç; öğrencinin destek eğitim sonunda gerçekleştirmesi istenen davranışlardır. Uzun dönemli amaç seçiminde; öğrencinin önceki başarısı, var olan performans düzeyi, tercihleri, seçilen amaçların uygulanabilirliği, öncelikli Bireysel Etkinlik • Yukarıda verilen "üç sözcüklü cümleler kontrol listesini 3-6 yaş aralığında bulunan bir çocuğa uygulaayabilirsiniz. dil örneği alırken çocuğun kullandığı kalıpları, cümlecik ve sözcük sayısını kontrol listesinden işaretleyerek, dil performansına ilişkin izlenim elde edebilirsiniz. Öğrenci ile ilgili kayıtları incelerken, birçok kaydın ve raporun incelenmesi gerekmektedir. Özel Gereksinimli Çocuklar İçin Dil Gelişim Etkinliği – II Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi 8 gereksinimleri, amaçların kazanımı için ayrılan zaman göz önünde bulundurulmalıdır. Örneğin öğrenci dil ucunun tembelliğinden dolayı "R" sesi yerine "Y" sesini çıkarıyor ve kelime içerisinde "arkadaş" yerine "aykadaş" kelimesinde sesi yanlış genelle diyse; bu öğrenci için uzun dönemli amaç "R" sesini kelime içerisinde (geçişte) doğru telaffuz eder, olmalıdır.

5. Aşağıdakilerden hangisi duyuşsal gelişim alanlarından biri **değildir**?

- A) Algılama
- B) Görme
- C) İşitme
- D) Koklama
- E) Tat alma

Cevap Açıklama: (A) Unite: 13 "Bu ünite dâhilinde duyuşsal gelişim özellikleri içinde altı farklı algı alanından bahsedilecektir. Bunlar: Dokunma algısı Koklama algısı Tat alma algısı Görme algısı İşitme algısı Vücut ve hareket algısı" ifadesinden hazırlandı.

6. I. Genetik nedenli engeller
II. Bedensel engeller
III. Beyin travmaları

Yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri psikomotor uygulamalara ihtiyaç duyulmasına sebep olur?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) Yalnız II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Cevap Açıklama: (E) Unite: 7

7. Aşağıdakilerden hangisi duyuşsal becerilerde gelişim geriliğine sebep olan biyolojik nedenlerden biri değildir?

- A) Beyin travmaları
- B) Doğum esnasında yetersiz oksijen
- C) İlaç veya narkoz maddeleri yoluyla ortaya çıkan beyin tahribatları
- D) Beyin zarı iltihaplanması
- E) Yetersiz aktivite

Cevap Açıklama: (E) Unite: 14

8. Aşağıdakilerden hangisi alternatif iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik bir beceridir?

- A) Dikkati yöneltme
- B) İşaret dili
- C) Eylem bildiren talimatlara tepki verme
- D) Nesne ve resimler arasından seçim yapma
- E) Taklit

Cevap Açıklama: (B) Unite: 5

9. Aşağıdakilerden hangisi soyut kavramdır?

- A) Araba
- B) Bardak
- C) Sarı
- D) Üzülme
- E) Kedi

Cevap Açıklama: (D) Unite: 4

10. Tepki ipuçlarının sunulduğu öğretim yöntemlerinden biri olup otizm, zihinsel engel, görme engeli vb. engel grupları içerisinde yer alan özel gereksinimli çocuklara tek ve zincirleme basamaklı çeşitli becerilerin ya da davranışların öğretiminde kullanılan ve uygulanmasında yönerge ve kontrol edici ipucunun aynı anda verildiği öğretim yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sabit bekleme sürelili
- B) Eş zamanlı ipucuyla sunulan
- C) Davranış öncesi ipucu ve sinamayla
- D) İpucunun sistematik olarak geri çekilmesiyle
- E) Video ipuçları yardımıyla izletilmesiyle

Cevap Açıklama: (B) Unite: 9 Sorunun e şıkkı 12. Sayfanın ilk paragrafındaki "videolar veya video ipuçları yardımıyla öğrencilere izletilmesi" ifadesinden alındı. Sorunun cevap seçeneği de; "Eş zamanlı ipucuyla sunulan öğretim yöntemi, tepki ipuçlarının sunulduğu öğretim yöntemlerinden biridir. Bu yöntem; otizm, zihinsel engel, görme engeli vb. gibi çeşitli engel grupları içerisinde yer alan özel gereksinimli çocuklara tek ve zincirleme basamaklı çeşitli becerilerin ya da davranışların öğretiminde" ifadesinden alındı.

11. I. Tüm Beceri Yaklaşımı

II. İleri Zincirleme Yaklaşımı

III. Tersine Zincirleme Yaklaşımı

Yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri, özel gereksinimli çocuklara bir beceri veya davranışın öğretilmesinin amaçlarını düzenlenmede uygulanmasının yanı sıra beceri analizi için de kullanılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

Cevap Açıklama: (E) Unite: 10 Kenar notunda yer alan "Tüm Beceri, İleri ve Tersine Zincirleme yaklaşımlarını amaçları düzenlenmede uygularken, aynı zamanda beceri analizi için de kullanabiliriz." ifadesinden hazırlandı.

12. Aşağıdakilerden hangisi öz bakım becerilerinin öğretiminde kullanılan model olma yöntemi ile ilgili yanlıştır?

- A) Çocukların taklit etme yeteneğine ya da becerisine sahip olmaları gerekmektedir.
- B) Model olma esnasında; uzman, öğretmen ya da uygulayıcı çocuğun karşısında durmalıdır.
- C) Çocuklara kazandırılacak ya da onlardan yapması beklenen beceri ya da davranış öncelikle uygulamacı tarafından gerçekleştirilir.
- D) Becerinin gerçekleştirilme esnasında çocuk uygulamacıyı gözlemlemekte, daha sonra kendisi gerçekleştirmektedir.
- E) Model olmadaki önemli faktör, çocukların gözlem ve taklit yolu ile öğrenmelerinin gerçekleşmesidir.

Cevap Açıklama: (B) Unite: 9 -

13. Aşağıdakilerden hangisi psikomotor uygulamalara ihtiyaç duymaz?

- A) Çevik şekilde davranan, ancak kurallara uymayan çocuklar
- B) Hareket etmede ürkeklik ve çekingenlik gösteren çocuklar
- C) Sürekli hareketlilik gösteren ve dikkat konusunda problemler yaşayan çocuklar
- D) Öğrenmeye dayalı performanslarının düşüklüğüyle dikkat çeken çocuklar
- E) Sıkça bir yerlere çarpan, yürürken sendeleyerek çocuklar

Cevap Açıklama: (A) Unite: 7

14. Aşağıdakilerden hangisi ince motor becerilerden "tutma ve bırakma becerileri" alanındaki performans değerlendirme formunda yer alır?

- A) Dirsek bükülü ve düz iken nesneyi tutar ve bırakır.
- B) Değişik yüzeylerde bağımsız oturma pozisyonu alır.
- C) Oturma pozisyonunda dengesini sağlar.
- D) Kolları ve elleri ile kendisini destekler ve ağırlık aktarır.
- E) Çeşitli yönlerde gövdesini eğip tekrar düzeltir.

Cevap Açıklama: (A) Unite: 8 -

15. Aşağıdakilerden hangisi duyuşsal beceriler içine girmez?

- A) Görme duyusu
- B) İşitme duyusu
- C) Koklama duyusu
- D) Algılama duyusu
- E) Tat duyusu

Cevap Açıklama: (D) Unite: 13 sayfa 2 de tabloda yer almaktadır.

16. Özel gereksinimli çocuklara kavramları öğretirken aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

- A) Bütünden parçaya doğru öğretilmelidir.
- B) Soyut kavramları öğretirken somut kavramlara yer verilmemelidir.
- C) Aynı anda tek kavram öğretilmelidir.
- D) Çocuğun kavramı ne kadar bildiğini gözlemlemeden öğretime başlanmalıdır.
- E) Kavrama uygun olmayan materyalle öğretime başlanmalıdır.

Cevap Açıklama: (C) Unite: 4

17. Aşağıdakilerden hangisi dil ve iletişim becerilerini değerlendirmenin temel amacıdır?

- A) Öğrencinin sözel iletişim becerilerine ilişkin bilgi ve becerilerinin kullanımını belirlemek
- B) Öğrencinin gelişimsel düzeyini belirlemek
- C) Öğrencinin zihinsel süreçlerinin dil gelişimine etkisini belirlemek
- D) Öğrencinin sosyal gelişiminde dil ve iletişim becerilerinin etkisini belirlemek
- E) Öğrencinin iletişimi başlatabilme ve sürdürmede yaşadığı sorunları tespit edebilmek

Cevap Açıklama: (A) Unite: 6

18. Aşağıdakilerden hangisi BEP geliştirme biriminin görevlerinden biri değildir?

- A) BEP'in geliştirilmesi
- B) BEP'in uygulanması
- C) BEP'in iptal edilmesi
- D) BEP'in izlenmesi
- E) BEP'in değerlendirilmesi

Cevap Açıklama: (C) Unite: 1

19. Aşağıdakilerden hangisi özel gereksinimli bir çocuğa herhangi bir öz bakım becerisinin öğretimi yapılırken takip edilmesi gereken basamaklardan biri değildir?

- A) Öğretilmesi hedeflenen öz bakım becerisinin beceri analizi yapılır.
- B) Uzun ve kısa dönemli amaçlar seçilir.
- C) Öğretim ortamı düzenlenir.
- D) Öğretim oturumları, bilinmeyen materyaller ile gerçekleştirilir.
- E) Uygun pekiştireçler seçilir.

Cevap Açıklama: (D) Unite: 10 -

20. Aşağıdakilerden hangisi BEP ile ilgili yanlış kanaatlerden biridir?

- A) BEP, BEP geliştirme birimince hazırlanır.
- B) Özel gereksinimli bireyin farklı disiplin alanlarındaki eğitsel gereksinimlerini karşılamayı amaçlar.
- C) BEP, çocuğun devam ettiği okulda ayrı, evde ayrı, özel eğitim merkezinde ayrı olarak hazırlanır.
- D) Bireyin destek hizmetlerini karşılamayı amaçlar.
- E) Farklı kişilerin farklı sorumluluklarının belirlendiği bir plandır.

Cevap Açıklama: (C) Unite: 1

CEVAP ANAHTARI

1. E 2. D 3. C 4. B 5. A 6. E 7. E 8. B 9. D 10. B 11. E 12. B 13. A 14. A 15. D 16. C 17. A 18. C 19. D 20. C

Özel Eğitimde Program Geliştirme

DİKKAT!

Bu testte **20** soru bulunmaktadır. Cevaplarınızı, cevap kâğıdınızın **Özel Eğitimde Program Geliştirme** testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi öz bakım becerileri arasında yer almaz?

- A) Tuvalet becerileri
- B) Yemek yeme becerileri
- C) Sohbet etme becerileri
- D) Diş fırçalama
- E) El ve yüz yıkama

Cevap Açıklama: (C) Unite: 11 Tuvalet eğitimi, yemek yeme ve giyinme becerileri en temel öz bakım becerileridir. Bu becerileri el-yüz yıkama, diş fırçalama, burun temizliği ve banyo yapma becerileri izler. Bu sürekliliğin sonunda tırnak bakımı, cilt bakımı, kozmetik ürünlerin kullanımı, saç bakımı ve cinsel organ temizliği gelir.

2. Psikomotor uygulamaların "bütünlük" ilkesi dâhilinde gerçekleştirilmesindeki kasıt aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bütün gün süren uygulamaların yapılması
- B) Bireyin güçlü ve zayıf yönlerinin beraber geliştirilmesi
- C) Malzemelerin bütününden faydalanılması
- D) Uygulama saatinin tam olarak kullanılması
- E) Grupla sürekli bir bütünlük içinde çalışılması

Cevap Açıklama: (B) Unite: 8 PSİKOMOTOR GELİŞİM İÇİN KULLANILABİLECEK YÖNTEMLER VE TEKNİKLER Bunlardan birincisi "bütünlük" ilkesidir. Psikomotor uygulamalar yapılırken bireyin sadece eksikliği üzerine kurulu bir düşünce içinde olunamaz.

3. Bir kavramın analizi yapılarak, kavramın ilişkili ve ilişkisiz nitelikleri kolaydan zora doğru sıralanıp öğretim basamakları oluşturulan yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğrudan Öğretim
- B) Yanlışsız Öğretim
- C) İleri Zincirleme
- D) Karma Öğretim
- E) Tersine Zincirleme

Cevap Açıklama: (A) Unite: 3

4. Aşağıdakilerden hangisi temel öz bakım becerileri kapsamında yer almaz?

- A) Tuvalet becerileri
- B) Spor yapma
- C) Giyinme becerileri
- D) Kişisel bakım
- E) Yemek yeme

Cevap Açıklama: (B) Unite: 9 Öz bakım becerileri ya da öz bakım, bireylerin günlük ve rutin yaşamları içerisinde fiziksel ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik kullanılan becerileri içerir. Bu bağlamda en temel öz bakım becerileri; tuvalet eğitimi ya da tuvalet becerileri, yemek yeme becerileri ve giyinme becerileridir.

5. Yetersizlikten etkilenen çocuklara dil desteği sunmak için hazırlanan ortamlarda aşağıdakilerden hangisi en önemli faktördür?

- A) Ortamda bulunan uyaranların çok olması
- B) Ortamın çok geniş olması
- C) Ortamın çocuğun fiziksel ve yaş düzeyine uygun olması
- D) Ortamın aydınlık olması
- E) Ortamın yapılandırılmış olması

Cevap Açıklama: (C) Unite: 6 Eğer çocuğun fiziksel özellikleri, yaşı gibi durumlar masada çalışmaya uygun değilse, yerde halı zeminde minderler kullanılarak doğal ortam sağlanmalıdır. Ortamın doğal ortam koşullarını sağlaması çalışmanın işlevselliği açısından önem arz etmektedir

6. Beceri basamaklarının kısa olduğu beceriler için daha uygun olan öğretim yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İleri Zincirleme Yöntemi
- B) Geri Zincirleme Yöntemi
- C) Basamaklandırılmış Öğretim Yöntemi
- D) Doğrudan Öğretim Yöntemi
- E) Tüm Beceri Yöntemi

Cevap Açıklama: (E) Unite: 12 Tüm beceri yöntemi Bu yöntemin kullanılabilmesi için de performans alımı öncesi hazırlanan beceri analizinin, ileri zincirlemeye göre yapılması gerekir. Bu yöntemin uygulanması sırasında becerinin bütün işlem basamakları için öğretim yapılır. Her öğretim oturumunda beceri basamaklarındaki ipuçları yavaş yavaş çekilerek becerinin tümü gerçekleştirilmeye çalışılır

7. Bir öğrencinin kavramsal ya da beceri düzeyinin belirlenmesi için hazırlanmış ölçüt bağımlı ölçü araçlarının (ÖBT) uygulanmasında dikkat edilecek hususlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
- A) Çalışmaya başlamadan önce, araçlar çocuğa gösterilmeli ve incelemesine fırsat verilmelidir.
B) Performans alımına başlamadan önce, çocuğa hangi konu üzerinde çalışılacağı genel olarak açıklanmalıdır.
C) ÖBT uygulanırken öğrencinin diğer öğrencileri model almasını önlemek amacıyla birebir uygulanmalıdır.
D) Her bildirimle ilgili olarak kullanılan araç çeşitlerinin birbirleriyle aynı olmasına özen gösterilmelidir.
E) Performans alımı süresince, çocuğun tüm tepkilerine öğretmenin tepkisiz kalması gerekir.

Cevap Açıklama: (D) Unite: 2 Cevap seçeneği; "Her bildirimle ilgili olarak kullanılan araç çeşitlerinin birbirinden farklı olmasına özen gösterilmelidir." İfadesinden oluşturuldu.

8. Materyalin öğretimdeki önemi ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi yanlıştır?
- A) İçeriği basitleştirip öğrenmeyi kolaylaştırır.
B) Öğrencinin ilgi ve dikkatini etkinliğe yoğunlaştırır.
C) Zamandan tasarruf sağlar.
D) Öğretimde öğrenciyi pasif hâle getirir.
E) Öğretilen konunun somutlaştırılmasını sağlar.

Cevap Açıklama: (D) Unite: 4

9. Öğrencinin performans düzeyi ile uzun dönemli amaç arasında kalan ve daha kısa sürede gerçekleştirilebilen alt amaçlardır. Bu ifade aşağıdakilerden hangisinin tanımıdır?
- A) Var olan performans düzeyi
B) Kısa dönemli amaç
C) Uzun dönemli amaç
D) Öğretimsel hedef
E) Ölçüt

Cevap Açıklama: (B) Unite: 1

10. Aşağıdakilerden hangisi ölçüt bağımlı ölçü araçlarında yer almaz?
- A) Yöntem teknik
B) Yönerge
C) Bildirim
D) Soru
E) Ölçüt

Cevap Açıklama: (A) Unite: 10 Ölçüt bağımlı ölçü aracı Ölçüt bağımlı ölçü araçları, öğrencilerin performanslarının belirlenmesi amacıyla kullanılmaktadır. Ölçüt bağımlı ölçü aracının hazırlanmasında ilk aşama, öğretimi yapılacak beceri (ler)in (kaşıkla yemek yeme, kazak katlama, ellerini yıkama vb. gibi) analiz edilmesidir. (Beceri analizi ile ilgili detaylı bilgi ünitenin giriş bölümünde ayrı başlık altında açıklanmıştır). Yapılan beceri analizi doğrultusunda, ölçüt bağımlı ölçü aracı hazırlanır [4]. Ölçüt bağımlı ölçü araçlarında bildirim, ölçüt ve sorular olmak üzere üç bölüm bulunur. Ayrıca, bildirimlerin yönergeleri de ölçü araçlarında yer alabilir. Beceri analizinde yer alan her bir basamak ölçü aracında bildirim olarak yer alır [5]. Ölçüt, bildirimlerin hangi düzeyde gerçekleştirileceğini belirler. Sorular ise bildirimlerin gerçekleşip gerçekleşmediğini belirlemeye hizmet eder.

11. Pekiştireç ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
- A) Çocuğun uygun davranışlarını artırmak için davranışın hemen ardından verilir.
B) Öğrencinin pekiştirece hemen doyması sağlanır.
C) Pekiştireç çocuğun kişilik özelliklerine uygun olmalıdır.
D) Pekiştireç çocuğun yaşına uygun olmalıdır.
E) Pekiştireç çocuğun gelişimsel özelliklerine uygun olmalıdır.

Cevap Açıklama: (B) Unite: 3 Pekiştireç Belirleme Çocuğun uygun olan davranışlarını artırmak için, uygun olan davranışın hemen ardından verilen ve çocuğun hoşuna giden yiyecek, oyuncak, güzel söz ve etkinlik gibi ödüllere pekiştireç denilmektedir. Pekiştireçler öğretim sırasında çocuğa hemen verilebilecek, söylenebilecek pekiştireçler olmalıdır. Özellikle yiyecek pekiştireçleri çocuğu doyumayacak özellikte ve miktarda olması gerekir. Pekiştireçler bireyin yaşına, gelişim ve kişilik özelliklerine ilgilerine göre farklılıklar gösterebilir. Bu nedenle eğitim programı hazırlarken birey için en uygun pekiştirecin belirlenmesi gerekir. Çocuk doğal ortamlarda gözlenerek hoşlanıp hoşlanmadığı şeyler kaydedilmelidir. Doğrudan çocuğun kendisinden bilgi alınabilir. Sevdiği etkinlik, yiyecek içecek listesi oluşturulabilir. Aileyle görüşülerek çocuğun istediği pekiştireçler belirlenebilir.

12. Aşağıdakilerin hangisinde sözel ipucunun miktarında yapılması gereken azaltma "en fazladan en aza olacak şekilde" gösterilmiştir?
- A) Bağımsız – Yarım – Kismî
B) Kismî – Yarım – Bağımsız – Tam
C) Tam – Yarım – Çeyrek – Kismî
D) Yarım – Tam – Kismî – Bağımsız
E) Tam – Yarım – Kismî – Bağımsız

Cevap Açıklama: (E) Unite: 9 Tablo 9.2. İpucunun Miktarında Azaltma[18] doğru cevap sayfa 14 de yer almaktadır.

13. Aşağıdakilerden hangisi desteksiz oturma kaba motor becerileri arasında yer almaz?

- A) Baş ve gövde kontrolünü sağlar.
- B) Nesneyi bir elinden diğer eline geçirir.
- C) Kolları ve elleri ile kendisini destekler ve ağırlık aktarır.
- D) Çeşitli yönlerde gövdesini eğip tekrar düzeltir.
- E) Gövde kontrolünü kaybetmeden kolları ile farklı yönlere uzanır.

Cevap Açıklama: (B) Unite: 8 Tutma ve bırakma becerilerinin özelliklerinden olan "Nesneyi bir elinden diğer eline geçirir" ifadesinden alındı.

14. Aşağıdakilerden hangisi Sağaltıcı Yaklaşım'ın yararları arasında yer alır?

- A) Öğretim kontrollü koşullar altında gerçekleştirildiği için çocuklar sınırsız iletişim imkânları elde edebilmektedir.
- B) Dil gelişim geriliği gösteren bireylerin yetişkinleri taklit etmek yerine daha fazla doğal ipuçlarına tepki verme olanağını sunar.
- C) Öğretim yaklaşımından dolayı dil ve iletişim becerileri doğal ortamlara daha kolay genellenir.
- D) Öğretim yapılandırılmış ortamlardan yapılandırılmamış ortamlara doğru ilerlediği için dil edinimi çok hızlıdır.
- E) Dil çalışmaları doğaçlama planlandığı için dil kazanımı zengin ve işlevseldir.

Cevap Açıklama: (A) Unite: 5 Sağaltıcı Yaklaşım Bu kontrollü koşul altında dil kullanımı neredeyse zorunlu olduğundan, çocukların hedef becerileri çalışabilmeleri için sınırsız iletişim imkânı bulunmaktadır. Ancak sağaltıcı yaklaşımın bazı sınırlılıkları da vardır. Hedeflenen tepkiler işlevsel olmadığı gibi doğal ortamlarda kullanılan örnekler gibi de olmamaktadır. Ayrıca uyaran kontrolü genelleme çalışmaları yapılmazsa, eğitim ortamından doğal ortama transfer edilememektedir. Çocuk, eğitim ortamında öğrendiği becerileri doğal ortama genelleme için kişiye, ortama ve beceriye genelleme çalışmalarının yapılması gerekmektedir.

15. İletişim becerilerinden olan işaret dili için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) İşaret dili sadece işitme engellilerin kullandığı bir araçtır.
- B) Rakam, harf ve sembollerden oluşur.
- C) Çoklu yetersizliği olan bireyler için hayati öneme sahiptir.
- D) Alternatif bir iletişim aracıdır.
- E) Sözel ifade edici dilin bir alternatifidir.

Cevap Açıklama: (A) Unite: 5 İşaret dili İşaret dili, işitme yetersizliği olan ya da çoklu yetersizliklerden dolayı sözel iletişim kuramayan bireylerin iletişim kurmak için kullandıkları yöntemlerden birisidir [3]. İşaret dili harf, rakam ve sembollerden oluşmakta ve beden dili ile iletişim kurulmasını sağlayan bir yöntemdir (Şekil 5.3. ve Şekil 5.4.). İşaret dili sembollerinden 'Bir daha' işaretini çocuğa öğretebilmek için, hoşlandığı yiyecek ya da etkinlik bir süre çocuğa sunun ve geri çekin. Çocuğa "Daha istiyor musun?" diye sorun ve "bir daha" işaretini (iki elin baş ve işaret parmakları birbirine değdirilir) siz çocuğun elleri altından ona gösterin, daha sonra da yaparak "daha" diyerek çocuğa yaptırın. Hemen ardından yiyecek ya da etkinlikle pekiştirmede bulunun. Daha sonra bu işareti başka etkinliklerle yaparken etkinliği sunun ve geriye çekin, çocuğun eline dokunun daha hareketini yapınca pekiştirin. Çocuk bu hareketi çoğunlukla yapmaya başlayınca ipuçlarını tamamen geri çekerek, daha işaretini yaptığında onu ödüllendirin.

16. Aşağıdakilerden hangisi algılama sorunlarının nedenlerinden olan biyolojik faktörler arasında yer alır?

- A) Hareket eksikliği
- B) Doğum öncesi oksijen eksikliği
- C) Uyarıcı eksikliği
- D) Down sendromu
- E) Travmatik tecrübeler

Cevap Açıklama: (B) Unite: 14 "Diğer Biyolojik Nedenler: Beyin zarı iltihaplanması, beyin travmaları, doğum öncesi/esnası ve sonrasındaki bebeğin yaşayacağı oksijen eksikliği, hamilelik esnasında yaşanan başka sorunlar, ilaç veya narkoz maddeleri yoluyla ortaya çıkan beyin tahribatları algılama sorunlarına sebep olabilirler." ifadesinden alındı.

17. Aşağıdakilerden hangisi algılama sorunlarının nedenlerinden psikososyal faktörler arasında yer almaz?

- A) Korunmasız kalma
- B) Şiddet
- C) Yüksek derecede korkular
- D) Cinsel istismar
- E) Beyin travmaları

Cevap Açıklama: (E) Unite: 14 "beyin travmaları" biyolojik nedenler arasındadır.

18. I. Genetik Nedenli Engeller

II. Bedensel Engeller

III. Beyin Travmaları

Yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri psikomotor uygulamalara ihtiyaç duyulmasına sebep olur?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) Yalnız II

D) II ve III

E) I, II ve III

Cevap Açıklama: (E) Unite: 7 Psikomotor Gelişim

Bozukluklarının Nedenleri Psikomotor gelişim bozukluklarının nedenleri çeşitli durumların neticesinde ortaya çıkmaktadır.

Bunlara kısaca bakılacak olursa: **Biyolojik Nedenler:** ☐ Doğum öncesi, esnasında ve sonrasında yaşanan beyin travmaları (örneğin serebral palsi vb.), ☐ Vücudun yaşayacağı hastalık hâlleri, ☐ Erken doğumdan kaynaklı motor alanındaki gelişim geriliği, ☐ Epilepsi türü hastalıklar, ☐ Ve bunların dışında zehirlenme gibi dış faktörlerin etkileridir. **Genetik Nedenler:** ☐

Down sendrom gibi bireyin kas ve iskelet yapısı üzerinde tesir bırakan sendromlar, ☐ Ve anne-babadan çocuğa intikal eden psikomotor alanındaki genetik sorunların sonucu olarak ortaya çıkabilir. **Psikolojik Durumlar:** ☐ Otizm gibi ruhsal sorunlar, ☐ Yaşanılan birtakım psiko-travmatik durumlar, ☐ Çocuklarda görülen psikozlar, ☐ Süreklilik arz eden psikolojik zorlanma hâlleridir. ☐ **Çevresel Faktörler:** ☐ Çocuğun Psikomotor gelişimini destekleyecek bir ortama sahip olamaması, ☐ Medya araçları vasıtasıyla ortaya çıkan yüksek derecede uyaranlı ortamlardır.

Yukarıda yazılan sebepler bir yönüyle buna sahip olan çocuklar üzerinde psikomotor açıdan sorunların oluşmasına sebep olacaktır. Bu durumun en aza inmesi için gerçekleştirilecek psikomotor uygulamaları bireye faydalar sağlayacaktır. Ancak psikomotor uygulamaların önemli bir etkisi yukarıda bahsedilen, yeterli uyaranın olmadığı durumlar için mevcuttur.

Yani bireyin psikomotor gelişimini tehdit edecek ortamların ortadan kaldırılması ve bireye hareket olanağı sağlamak adına gerçekleştirilecek uygulamaların getireceği faydalar kesinlikle göz ardı edilmemelidir.

19. Aşağıdakilerden hangisi öz bakım gelişim etkinliği planının

içerisinde yer alan başlıklardan biri **değildir**?

A) Öğretim ortamı

B) Materyal düzenleme

C) Öğretim yöntemi

D) Öğretmen eğitimi

E) Uzun ve kısa dönemli amaçlar

Cevap Açıklama: (D) Unite: 10 ÖZ BAKIM BECERİLERİNİ

GELİŞTİRME ETKİNLİĞİNİ PLANLAMADA İZLENMESİ GEREKEN

BASAMAKLAR Ünitenin bu bölümünde, öz bakım becerilerini geliştirme etkinliğini planlamada izlenmesi gereken basamaklar ile ilgili olarak; a) Performans düzeyini belirlemek, b) Beceri analizi, c) Uzun ve kısa dönemli amaçları seçmek, d) Öğretim yöntemini belirlemek, e) Öğretim ortamının düzenlenmesi, f) Uygun pekiştirici seçmek, g) Materyal seçimi ve geliştirme ve h) Uygun yönergenin belirlenmesi ve sunulması, alt başlıkları altında genel açıklamalar bulunmaktadır.

20. Aşağıdakilerden hangisi öğretim süreci yazılırken açıkça belirtilmesi gerekenler arasında **yer almaz**?

A) Öğretimin nerede yapılacağı

B) Kullanılacak araç gereçler

C) Öğretimde kullanılan yöntemler

D) Programın süresi

E) Öğrenci sayısı

Cevap Açıklama: (E) Unite: 2 Cevap seçeneği; "Öğretim süreci yazılırken, öğretimin nerede yapılacağı, kullanılacak araç-gereçler, öğretimde kullanılan yöntemler/teknikler, programın süresi, dersin işlenişi ve değerlendirmenin nasıl yapılacağı açıkça belirtilmelidir" ifadesinden hazırlanmıştır.

CEVAP ANAHTARI

1. C 2. B 3. A 4. B 5. C 6. E 7. D 8. D 9. B 10. A 11. B 12. E 13. B 14. A 15. A 16. B 17. E 18. E 19. D 20. E

Özel Eğitimde Program Geliştirme

DİKKAT!

Bu testte **20** soru bulunmaktadır. Cevaplarınızı, cevap kâğıdınızın **Özel Eğitimde Program Geliştirme** testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Öğretimi gerçekleştirilecek olan öz bakım becerilerinin ya da bu becerinin basamaklarının, öğretimin yapılacağı ortam içerisinde ve öğretimde kullanılacak materyaller ile çocuklara nasıl yapıldığının gösterilerek sunulması olarak ifade edilen ipucu türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Fiziksel ipucu
B) Sözel ipucu
C) İşaret ipucu
D) Model olma
E) Kısmi fiziksel ipucu

Cevap Açıklama: (D) Unite: 9 Model olma; öğretimi gerçekleştirilecek olan öz bakım becerilerinin ya da bu becerinin basamaklarının, öğretimin yapılacağı ortam içerisinde ve öğretimde kullanılacak materyaller ile çocuklara nasıl yapıldığının gösterilerek sunulması olarak ifade edilebilir.

2. Aşağıdakilerden hangisi özel eğitimde kavram öğretimine yönelik hazırlanacak araç-gereç tasarlamada dikkat edilmesi gereken hususlar arasında **yer almaz**?

A) Öğrencinin dikkatini çekebilmesidir.
B) Öğrenciye keyif vermesidir.
C) Öğrencinin tutması ve hareket ettirebilmesi için uygun olmalıdır.
D) Öğrenci açısından güvenli olmalıdır.
E) Küçük nesnelere olmalıdır.

Cevap Açıklama: (E) Unite: 4 Kullanılacak olan materyal öğrencinin dikkatini çekebilmesi, öğrenciye keyif vermesi, öğrencinin tutması ve hareket ettirebilmesi için uygun olmalı ve öğrenci açısından güvenli olmalıdır. Aynı zamanda öğretim esnasında kullanılacak olan materyaller kolaydan zora doğru olacak şekilde hazırlanmalıdır. Materyallerin boyutları öğrencinin hazırbulunuşluk seviyesine uygun yani öğrencinin psikomotor becerilerine uygun büyüklükte olması gereklidir. Özel gereksinimli bireylere kavram öğretiminde seçilecek materyaller gerçek nesnelere oluşması veya gerçeğe yakın şekil, renk, büyüklükte olması bireyin dikkat süresini arttırmakta öğretime güdüleme ve kavramlar arasında ilişki kurmayı kolaylaştırır.

3. Çocukların tepkide bulunabilmeleri için, davranış öncesi sunulan uyaranlar olarak açıklanan durum aşağıdakilerden hangisinin kapsamında yer almaktadır?

A) Uygun öğretim yönteminin belirlenmesi
B) Uygun materyal seçimi
C) Uygun yönergenin verilmesi
D) Uygun ortamın düzenlenmesi
E) Uygun pekiştiricilerin seçilmesi

Cevap Açıklama: (C) Unite: 10 Uygun Yönergenin Belirlenmesi ve Sunulması Hedef uyaran ya da yönerge, çocukların tepkide bulunabilmeleri için, davranış öncesi sunulan uyaranlar olarak ifade edilmektedir [9, 10]. Öğretimi yapılması planlanan becerinin ya da davranışın özelliklerine göre, çocuklara sunulacak uygun yönergeler belirlenmekte ve sunulmaktadır.

4. Özel gereksinimli bir çocuğun performansı belirlendikten sonra, bir plan hazırlanması gerekir. Bu planın içerisinde uzun dönemli ve kısa dönemli amaçlar da bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi uzun ve kısa dönemli bu amaçların belirlenmesinde dikkat edilmesi gereken hususlar arasında yer almaz?

A) Amaçlar çocuğun var olan performans düzeyine uygun olmalıdır.
B) Amaçlar çocuk için işlevsel olmalıdır.
C) Amaçların gerçekçi ve uygulanabilir olması gerekir.
D) Amaçlar sadece kazanımla sınırlı olmalıdır.
E) Amaçlar öğrencinin ve ailenin katılımıyla belirlenmelidir.

Cevap Açıklama: (D) Unite: 3 " Amaçlar sadece kazanımla sınırlı olmamalıdır." ifadesi doğrudur. Ancak seçenekte "olmalıdır" olarak ifade edilmiştir.

5. **Bebeklik döneminde bulunan bir çocuğa alıcı dil becerilerinden belirlenen destek eğitim sonunda "Konuşma sesine doğru döner."** amacı kazandırılmak istenirse, bu amaç aşağıdaki hangi amaç türünü ifade eder?
- A) Öğretimsel amaç
B) Uzun dönemli amaç
C) Anlık amaç
D) Kısa dönemli amaç
E) Ara amaç

Cevap Açıklama: (B) Unite: 6 Uzun ve kısa dönemli amaçları seçmek Uzun dönemli amaç; öğrencinin destek eğitim sonunda gerçekleştirmesi istenen davranışlardır. Uzun dönemli amaç seçiminde; öğrencinin önceki başarısı, var olan performans düzeyi, tercihleri, seçilen amaçların uygulanabilirliği, öncelikli Bireysel Etkinlik • Yukarıda verilen "üç sözcüklü cümleler kontrol listesini 3-6 yaş aralığında bulunan bir çocuğa uygulamaya çalışabilirsiniz. dil örneği alırken çocuğun kullandığı kalıpları, cümlecik ve sözcük sayısını kontrol listesinden işaretleyerek, dil performansına ilişkin izlenim elde edebilirsiniz. Öğrenci ile ilgili kayıtları incelerken, birçok kaydı ve raporun incelenmesi gerekmektedir. Özel Gereksinimli Çocuklar İçin Dil Gelişim Etkinliği – II Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi 8 gereksinimleri, amaçların kazanımı için ayrılan zaman göz önünde bulundurulmalıdır. Örneğin öğrenci dil ucunun tembelliğinden dolayı "R" sesi yerine "Y" sesini çıkarıyor ve kelime içerisinde "arkadaş" yerine "aykadas" kelimesinde sesi yanlış genellediyse; bu öğrenci için uzun dönemli amaç "R" sesini kelime içerisinde (geçişte) doğru telaffuz eder, olmalıdır.

6. **Tuvalet becerileri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) Özel gereksinimli çocuklar, normal gelişim gösteren çocuklara göre tuvalet becerilerini daha geç bir zamanda kazanabilmektedirler.
B) Tuvalet becerilerinin öğretimleri esnasında kullanılacak olan giysiler; çocuklar tarafından rahat bir şekilde giyiniş ve soyunulacak elbiselerden oluşturulmalıdır.
C) Tuvalet kontrolü, boşaltım sisteminde görev alan organlara ait kasların istemli bir şekilde kontrol edilebilmesi olarak ifade edilmektedir.
D) Herhangi bir ön koşul olmaksızın, çocuklara tuvalet kontrolü becerileri kazandırılabilir.
E) Tuvalet becerilerinin çocuklar tarafından kazanılması, bu çocukların toplumsal yaşama uyumlarını kolaylaştıran bir gelişimdir.

Cevap Açıklama: (D) Unite: 9 Tuvalet becerileri DOĞRU cevap sayfa 7-9 arasında yer almaktadır.

7. I. Öğrenci ile ilgili bilgiler
II. Öğrencinin performans düzeyi
III. Uzun dönemli amaç
IV. Kısa dönemli amaç
Yukarıdakilerden hangileri Bireyselleştirilmiş Öğretim Programı (BÖP) içerisinde olması gereken temel kategoriler arasında yer alır?
- A) I ve II
B) II ve IV
C) I, II ve III
D) II, III ve IV
E) I, II, III ve IV

Cevap Açıklama: (E) Unite: 2 Alanda farklı formların kullanıldığı görülse de BÖP içerisinde olması gereken temel kategoriler şöyledir; Öğrenci ile ilgili bilgiler (adı, sınıfı, okulu vb.) Öğrencinin performans düzeyi Uzun dönemli amaç Kısa dönemli amaç Öğretimsel hedef Öğretim süreci (yer, araç-gereç, yöntem, süre, işleniş ve değerlendirme)

8. **Toplumsal uyum becerilerinin öğrenilmesi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**
- A) Becerilerin kazanılması çocuktan çocuğa farklılık gösterir.
B) Beceriler basitten zora doğru öğretilir.
C) Öğretimde becerinin kazanılmasına yönelik sık tekrarlar yapılır.
D) Çocuğun beceriyi yapmak istemediğinde zorlanması gerekir.
E) Öğretilecek beceri, çocuğun özelliğine uygun olmalıdır.

Cevap Açıklama: (D) Unite: 11 TOPLUMSAL UYUM BECERİLERİ ETKİNLİĞİ PLANLAMAYA DESTEK OLMAK doğru cevap sayfa 3-7 arasında yer almaktadır.

9. Çocuğun yanındaki arkadaşının elini tutmak istememesi veya kendi istediği şekilde tutmaya çalışması hangi algı alanıyla ilgili bir konudur?

- A) Görme algısı
- B) İşitme algısı
- C) Dokunma algısı
- D) Koklama algısı
- E) Tat algısı

Cevap Açıklama: (C) Unite: 14 •Dokunma alanında en bilinen sorun dokunmaktan kaçınmaktır. Dokunmaktan çekinen çocuklar oyun esnasında arkadaşlarının elini tutmaktan kaçınırlar veya ıslak meyveyi tutmaktan kaçınır veya parmak boya gibi çalışmalarını yapmaktan olabildiğince uzak kaçarlar.

10. Aşağıdakilerden hangisi özel eğitimde bireysel gelişim raporunun içeriğinde yer almaz?

- A) Başvuru öncesi yapılan müdahaleler
- B) Uzun ve kısa dönemli amaçlar
- C) Öğrenci için alınan önlemler
- D) Yapılan tüm uyarlamalar ve sonuçları
- E) Öğrenci hakkında toplanan tüm bilgiler

Cevap Açıklama: (B) Unite: 1 •İlk belirleme ve başvuru öncesi süreçlerin ardından öğrencinin özel eğitime gereksinim duyduğu kanaati değişmemişse, öğrenci için Başvuru sürecinin başlatılması gerekmektedir. Başvuru sürecinde; başvuru öncesi müdahaleler, öğrenci için alınan önlemler, yapılan tüm uyarlamalar, uyarlama sonuçları ve öğrenci hakkında toplanan tüm bilgilerin yer aldığı bireysel gelişim raporu hazırlanması gerekmektedir. Bu aşamadan itibaren çocuğun velisi ya da resmî okul ve kurum yönetiminin yazılı başvuru ile çocuk Rehberlik ve Araştırma Merkezine (RAM) yönlendirilebilir.

11. Bebek, annesinin memesini bulmak için hangi duyusunu kullanır?

- A) İşitme duyusu
- B) Koku duyusu
- C) Görme duyusu
- D) Tat alma duyusu
- E) Dokunma duyusu

Cevap Açıklama: (B) Unite: 13 Koku Duyusu Koku algısı sayesinde bireyin belli bir duruma karşı sevgi veya soğukluk beslemesi mümkündür. Bu anlamda bu algı çeşidi bireyin duygusal anlamda gelişimine de etki edebilen bir faktördür.

12. Aşağıdakilerden hangisi Kaba Motor Becerilerinden Desteksiz Oturma Becerisinin Performans Değerlendirme Formu'nda yer alan becerilerden biridir?

- A) El bileğini yukarı kaldırarak orta pozisyonda nesneyi tutar.
- B) Nesneleri, vücut düzgünlüğünü koruyarak tutar.
- C) Kolları ve elleri ile kendisini destekler ve ağırlık aktarır.
- D) Nesneyi bir elinden diğer eline geçirir.
- E) Farklı omuz yüksekliklerinde nesneyi tutar ve bırakır.

Cevap Açıklama: (C) Unite: 8 Tablo 8.1. Kaba Motor Becerilerinden Desteksiz Oturma Becerisinin Performans Değerlendirme Formu

13. Doğal olarak gerçekleşen etkileşimin sistematik hâle getirilmesi için dil becerilerinin bire bir öğretim düzenlenmesinden, sınıf ortamına genellemesini sağlamak amacıyla geliştirilen dil öğretim tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fırsat Öğretimi
- B) Bekleme Süreli Öğretim
- C) Tepki İsteme Modeli
- D) Doğrudan Öğretim
- E) Yapılandırılmış Dil Öğretimi

Cevap Açıklama: (C) Unite: 5 Tepki isteme süreci doğal olarak gerçekleşen etkileşimin sistematik hâle getirilmesidir. Bu süreç aşağıdaki şekilde aşamalara ayrılmıştır; • Öğretmen çocuğun oynamak isteyeceği çeşitli ilgi çekici materyaller sağlayarak çocuğun dikkatini çeker.

14. Beceri öğretimi için performans düzeyi belirlemeden önce yapılacak işlem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ortamın aileye göre düzenlenmesi
- B) Pekiştirici belirlenmesi
- C) Ortamın çocuğa göre düzenlenmesi
- D) Öğretim yönteminin belirlenmesi
- E) Pekiştiricinin verilmesi

Cevap Açıklama: (C) Unite: 12 Her öğretimde olduğu gibi beceri öğretiminde de ilk yapılması gereken, ortamın hazırlanmasıdır.

15. Psikomotor gelişim alanında beceri analizi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çocuğun öğreneceği becerinin kendi içinde yapılış sırasına göre parçalara ayrılmasıdır.
- B) Öğretilecek becerinin çocuk için anlamını incelemektir.
- C) Öğretilecek becerinin çocuğa faydasının incelenmesidir
- D) Beceriye anne veya babanın öğretebileceğinin tespitidir.
- E) Hangi becerilerin henüz öğretilmediğinin tespitidir.

Cevap Açıklama: (A) Unite: 8 Beceri analizi öğrenilecek olan becerinin içerik açısından uygulama basamaklarına sıra bakımından bölünmesi şeklinde yapılabileceği gibi zorluk derecesine göre yapılacak bir sıralamayı da gösterebilir.

16. Aşağıdakilerden hangisi erken çocukluk döneminde Down sendromlu çocuklarda yavaş gelişme gösteren durumlardan biri değildir?

- A) Başını dik tutma
- B) Kendi başına oturma
- C) Emekleme
- D) Denge
- E) Yeme-içme

Cevap Açıklama: (E) Unite: 7 Cevap seçeneği; "Erken çocukluk döneminde Down sendromlu çocukların dokularında sıklıkla zayıflık ve gevşek yapıda kas yapısıyla karşılaşılabilir. Bu durum motor gelişimin olması gibi ilerlemesinin önünde bir engel olarak durur. Netice olarak çocuğun başını dik tutması, kendi başına oturması, yerde sürünmesi ve sürünmeyi gecikmiş olarak öğrenmesi beklenen bir durum olacaktır. Bunun dışında denge yeteneğinin gelişiminin de Down sendromlu çocuklarda yavaş olduğu görülmektedir." İfadesinde geçen cümlelerden oluşturuldu.

17. Eğitiminin becerinin belli aşamalarını kendisinin uyguladığı ve öğrenciden yapmasını talep ettiği öğretim yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gösterip Yaptırma
- B) Şekil Verme
- C) Model Olma
- D) Montessori Pedagojisi Metotları
- E) Doğrudan Öğretim Yöntemi

Cevap Açıklama: (A) Unite: 14 Bu çalışmalar esnasında kullanılabilecek metotlardan biri gösterip-yaptırma metodudur. Bu metot uygulanırken, eğitimci becerinin belli aşamalarını kendisi uygular ve öğrenciden bunu yapmasını talep eder. Her denemeden sonra gerektiği dozajda öğrencinin çalışmasını pekiştirir ve devamı için ona cesaret verir.

18. Çocukların tepkide bulunabilmeleri için davranış öncesi sunulan söylem/ ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Beceri analizi
- B) Hedef uyaran
- C) Kontrol edici ipucu
- D) Pekiştirici
- E) Yanıt aralığı

Cevap Açıklama: (B) Unite: 10 Hedef uyaran ya da yönerge, çocukların tepkide bulunabilmeleri için, davranış öncesi sunulan uyaranlar olarak ifade edilmektedir [9, 10]. Öğretimi yapılması planlanan becerinin ya da davranışın özelliklerine göre, çocuklara sunulacak uygun yönergeler belirlenmekte ve sunulmaktadır.

19. Aşağıdakilerden hangisi uzun dönemli bir amaçta yer alması gereken özelliklerden biridir?

- A) Öğretimde kullanılacak yöntem
- B) Öğrencinin belirli bir müfredat programına katılım düzeyini gösteren ifadeler
- C) Ölçüt bağımlı değerlendirme sonuçları
- D) Okul personelinin veya ailenin yaptığı gözlemler
- E) Çocuğun zayıf ve güçlü yönleri bilinerek çocuğun neleri yapabileceği

Cevap Açıklama: (E) Unite: 12 Bir uzun dönemli amaçta (UDA) şu özellikler olması gerekir: Çocuğun zayıf ve güçlü yönleri bilinerek çocuğun neleri yapabileceği, Gerçekleştirilebilecek ve çocuğun kazanmasının gerekli olduğu maddelerin ne olduğu, Çocuğun kazanması gereken davranış örüntüleri çocuğun bütünsel gelişimini sağlayıcı şekilde olmalıdır. (Bilişsel, psikomotor, duyuşsal, mesleki ve öz bakım becerileri vb.)

20. Aşağıdakilerden hangisi Kiphard'ın geliştirdiği Okul Öncesi Dönem'de Çocuğun Psikososyal Gelişim Çizelgesi'ne göre 3-3,6 yaş aralığında yer alan bireylerde gözlenen gelişim özelliklerinden biridir?

- A) Tamamen bağımsız olarak yemek yiyebilme, bunun için hazır olduğunu gösterme
- B) Yarışmalara sevinçle katılma ve bu oyunlarda rekabetçi bir tavır gösterme
- C) Kendisine bir kıyafet hediye edildiğinde sevinme ve kendisini ayna karşısında gururla seyretme
- D) Yabancı kişilere "siz" şeklinde hitap edecek derecede nazik konuşma formlarını öğrenmiş olma
- E) Bütün olarak ismini ve adresini sorulması hâlinde ifade edebilme

Cevap Açıklama: (C) Unite: 11 Tablo 11.1. Kiphard'a Göre Okul Öncesi Dönemde Çocuğun Psikososyal Gelişim Çizelgesi

CEVAP ANAHTARI

1. D 2. E 3. C 4. D 5. B 6. D 7. E 8. D 9. C 10. B 11. B 12. C 13. C 14. C 15. A 16. E 17. A 18. B 19. E 20. C

Özel Eğitimde Program Geliştirme

DİKKAT!

Bu testte **20** soru bulunmaktadır.
Cevaplarınızı, cevap kâğıdınızın **Özel Eğitimde Program Geliştirme** testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Duyuşsal yeteneklerin zayıf kalmasına sebep olan etmenlerin sonucusu hangi kategoriye girer?

- A) Beyin travmaları
- B) Genetik kökenli problemler
- C) Yetersiz uyaran
- D) Psikososyal nedenler
- E) Eksik uyaran sorunu

Cevap Açıklama: (D) Unite: 14 Psikososyal Faktörler: Erken çocukluk dönemindeki gelişim evrelerinde yaşanan; korunmasız kalma, yüksek derecede korkular, travmatik tecrübeler (cinsel istismar, çocuğun anneden babadan ayrı tutulması gibi), şiddet veya aile içi yoğun çatışmalar neticesinde ortaya çıkan psikolojik yıpranmalar bu alan içinde dile getirilebilecek faktörlerdendir.

2. Aşağıdakilerden hangisi duyuşsal becerilerde gelişim geriliğine sebep olan biyolojik nedenlerden biri değildir?

- A) Beyin travmaları
- B) Doğum esnasında yetersiz oksijen
- C) Down sendromu şeklinde genetik sendromlar
- D) Beyin zarı iltihaplanması
- E) Yetersiz aktivite

Cevap Açıklama: (E) Unite: 14 Diğer Biyolojik Nedenler: Beyin zarı iltihaplanması, beyin travmaları, doğum öncesi/esnası ve sonrasındaki bebeğin yaşayacağı oksijen eksikliği, hamilelik esnasında yaşanan başka sorunlar, ilaç veya narkoz maddeleri yoluyla ortaya çıkan beyin tahribatları algılama sorunlarına sebep olabilirler.

3. İleri Zincirleme Yaklaşımı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Her öğretim oturumunda, bütün basamakların öğretimi yapılır.
- B) Oturumlar, en son basamağın öğretimi ile başlar.
- C) En son basamaktan ilk basamağa doğru bir amaç sıralaması vardır.
- D) Kısa dönemli alt amaçları; daha önce gerçekleştirilen temel basamaklardan başlayarak, gerçekleştirilmeyen basamaklara olacak şekilde yazılır.
- E) Beceri analizi için kullanılmaz.

Cevap Açıklama: (D) Unite: 10 İleri Zincirleme Yaklaşımı İleri Zincirleme Yaklaşımı'na göre amaçlar yazılırken de, önce becerinin ya da davranışın tamamının çocukların bağımsız olarak gerçekleştirmesine yönelik olarak UDA yazılır. UDA'nın yazılmasından sonra, bu UDA'ya ulaşabilmek amacıyla, becerinin ya da davranışın daha önce gerçekleştirilen temel basamaklardan başlayarak, daha sonra gerçekleştirilen temel basamaklara doğru olmak üzere kısa dönemli (KDA) alt amaçlar yazılır.

4. Bireyselleştirilmiş eğitim programında yer alan kısa dönemli amaçlar nelere temel oluşturur?

- A) Öğretim etkinliklerinin ve değerlendirme yöntemlerinin seçilmesine
- B) Pekiştirici belirlenmesine
- C) Hata analizi yapılmasına
- D) Beceri analizi yapılmasına
- E) Kavram analizi yapılmasına

Cevap Açıklama: (A) Unite: 12 KDA bireyin bulunduğu yerden uzun dönemli amaçlara nasıl ulaşılabilir sorusuna yanıt vermelidir. Bireyselleştirilmiş eğitim programında (BEP) KDA'lar öğretim etkinliklerinin ve değerlendirme yöntemlerinin seçilmesine temel oluştururlar

5. Özel gereksinimli çocukların yapabildiklerinin belirlenmesi, öğretim oturumlarına nereden ve hangi basamaktan başlanacağına hizmet eden öğretimde planlama basamağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uygun yönergenin belirlenmesi
- B) Beceri analizi
- C) Pekiştirici sunma
- D) Uzun dönemli ve kısa dönemli amaç belirlemek
- E) Performans düzeyini belirlemek

Cevap Açıklama: (E) Unite: 10 Özel gereksinimli çocukların performanslarının yani yapabildiklerinin belirlenmesi, öğretim oturumlarına nereden ve hangi basamaktan başlanacağına hizmet etmektedir.

6. Çocuğa ya da bebeğe banyo yaptırırken vücudunun parçalarını isimlendirin. "Şimdi kolunu yıkayalım." gibi. Bir leğenin içine su koyun çocuğun eline bebeğini verin. "Elini yıka!" gibi komutlar verin. Sonra siz bebeği elinize alın. "Neresini yıkayayım?" diye sorun. O size söylesin. Söylediği her ses ve sözü ödüllendirin.

Yukarıdaki metin, dil becerilerinden hangi aşamanın gerçekleştirilmesi için planlanmıştır?

- A) Söz öncesi iletişim becerileri
- B) Sıra alma
- C) Tek sözcük
- D) Cümlecikler
- E) Dil bilgisi kuralları

Cevap Açıklama: (C) Unite: 5 Tek sözcükler Tek sözcük dönemi artık çocuğun ifade biçiminin beden dili ile iletişimden sözel iletişime geçişinin ortaya çıktığı önemli bir aşamadır [6]. Bu aşamanın öğretimi, tekrar bildiren kelimelerden; yer, eylem, ad bildiren kelimelere doğru sağlanır. Tek sözcük becerisini kazandırmak için aşağıda yer alan etkinlik ve benzeri etkinlikleri uygulayabilirsiniz. Çocuğa ya da onun oyuncak bebeğine banyo yaptırırken vücudunun parçalarını isimlendirin. "Şimdi kolunu yıkayalım." gibi. Bir leğenin içine su koyun çocuğun eline bebeğini verin. "Elini yıka." gibi komutlar verin. Sonra siz bebeği elinize alın. "Neresini yıkayayım?" diye sorun. O size söylesin. Söylediği her ses ve sözü ödüllendirin

7. **Pekiştirici ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?**
- A) Pekiştirici, davranışın hemen öncesinde verilir.
  - B) Öğrencinin pekiştiriciye hemen doyması sağlanır.
  - C) Öğretmen çocuğu dikkate almadan pekiştirici kendisi belirler.
  - D) Pekiştirici fazla para harcanarak elde edilmelidir.
  - E) Çocuğun uygun davranışlarını artırmak için davranışın hemen ardından verilir.

Cevap Açıklama: (E) Unite: 4

8. **Bireyin içinde bulunduğu ortamda kendisini yönlendirmesi ve eşyalara kendi belleği içinde belirli bir yer vermesi olarak ifade edilen algı türü aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Vücut ve hareket algısı
- B) İşitme algısı
- C) Uzay algısı
- D) Kinestetik algı
- E) Görsel algı

Cevap Açıklama: (C) Unite: 13 Uzay algısında ifade edilen, bireyin içinde bulunduğu ortamda kendisini yönlendirmesi ve eşyalara kendi belleği içinde belirli bir yer vermesidir.

9. **Aşağıdakilerden hangisinin görüşme formunda yer alması öncelikli değildir?**

- A) Görüşülen kişi ve çocuğun kimlik bilgileri
- B) Görüşme uygulama yönergesi
- C) Görüşme soruları
- D) Kayıt çizelgesi
- E) Yönlendirici sorular

Cevap Açıklama: (E) Unite: 1 Görüşme formunda görüşülen kişi ve çocuğun kimlik bilgileri, görüşme uygulama yönergesi, görüşme soruları ve kayıt çizelgesi olması gerekmektedir. Görüşme soruları çocuğun özelliklerine (yaş, yetersizlik türü vb.) uygun olarak BEP bir ekip işidir ve uzmanlar, aile ve öğrencinin iş birliği içinde olması gerekmektedir. Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi 11 hazırlanmalıdır. Görüşme soruları görüşülen kişinin ayrıntılı cevap vermesi gerektirecek şekilde sorulmalıdır. İstenen cevapların alınmadığı durumlarda görüşülen kişiyi yönlendirici sorular ve kısa cevaplı sorular da sorulabilir. Sorulacak soruların belli bir sırayı takip etmesine ve görüşülen kişiyi sıkacak kadar uzun fazla olmamasına özen gösterilmelidir.

10. **Aşağıdakilerden hangisi toplumsal uyum becerilerinden biri değildir?**

- A) Öz bakım becerileri
- B) Tüketici becerileri
- C) Ev içi beceriler
- D) Sağlık bakımı becerileri
- E) Soru yanıtlama becerileri

Cevap Açıklama: (E) Unite: 11 TOPLUMSAL UYUM BECERİLERİ ETKİNLİĞİ PLANLAMAYA DESTEK OLMAK doğru cevap sayfa 3-7 arasında yer almaktadır.

11. **Bedensel hareketlere dayalı yüksek derecede koordinasyon içeren psikomotor gelişim etkinliği aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Akrobasi
- B) Konuşma ve dil terapisi
- C) Davranış terapisi
- D) Montessori pedagojisi etkinlikleri
- E) Hafıza çalışmaları

Cevap Açıklama: (A) Unite: 8 Akrobasi; yüksek derecede koordinasyon içeren bedensel hareketler diye ifade edebileceğimiz bir bütünü ifade eder. Bunun yanında bu hareketler esnasında yüksek derecede kondisyon da gösterilmektedir.

12. **Çocuğun ilgisini çekecek materyallerle çalışmayı ve gerçek hayatta da kendini içinde bulacağı bir ortamı ona hazırlamayı gerekli kılan, psikomotor çalışmalarında yerine getirilmesi gereken prensip aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Aktiflik
- B) Bütünlük
- C) Açıklık
- D) Destek
- E) Çocuk merkezlilik

Cevap Açıklama: (E) Unite: 8 "Bir diğer prensip ise "çocuk merkezli" olmasıdır. Bu ifadenin içinde yatan bir takım unsurlar vardır. Bunlardan birisi çocuğun ilgisini çekeceği materyallerle çalışmaktır. Çocuğun gerçek hayatta da kendisini içinde bulacağı bir ortamı ona hazırlamak gerekir. Bunun yanında onun psikomotor açıdan gerçek hayattaki ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde alıştırmalar bulmak veya geliştirmek gerekir. Çalışmalar uygulanırken çocuğun kendisini güvende ve rahat hissetmesi için gerekli önlemler bu anlamda alınmalıdır." ifadesinden hazırlandı.

13. **Bir davranıştan sonra hemen ortaya çıkan ve davranışın sıklığını tekrarlamaya olasılığını artıran nesne, davranış ya da söz aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Hata düzeltme
- B) Pekiştirici
- C) Hedef uyaran
- D) İpucu
- E) Yanıt aralığı

Cevap Açıklama: (B) Unite: 12 Bir davranıştan sonra hemen ortaya çıkan ve davranışın sıklığını tekrarlamaya olasılığını artıran nesne, davranış ya da söze pekiştirici denir.

14. I. Korkarak hareket eden, hareket etme esnasında çekingenlik gösteren ve bu alanda güvensiz olduğu belli olan çocuklar
II. Dikkatini belli bir işe odaklayabilen çocuklar
III. Sahip oldukları engelin neticesinde oluşan bariz hareket kısıtlamalarına sahip çocuklar
Yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri psikomotor uygulamalara ihtiyaç duyan çocuklar arasında yer alır?
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

Cevap Açıklama: (C) Unite: 7 Psikomotor Uygulamalara İhtiyaç Duyan Çocuklar Normal gelişim gösteren çocuklarda da uygulanabilen psikomotor çalışmalarına en fazla ihtiyaç duyan çocuklar şu şekilde sıralanabilir: ☐ Korkarak hareket eden, hareket etme esnasında çekingenlik gösteren ve bu alanda güvensiz olduğu belli olan çocuklar, ☐ Sürekli hareketli olan ve huzursuzca davranan bunun yanında dikkatini belli bir işe odaklamakta zorlanan çocuklar, ☐ Sıkça bir yerlere çarpan, yürürken sendeleyemeyen genel olarak hareket etme bakımından yetersizlik gösteren ve bu bakımdan dikkat çeken çocuklar, ☐ Sahip oldukları engelin neticesinde oluşan bariz hareket kısıtlamalarına sahip çocuklar, ☐ Konuşmaya dayalı iletişimde dikkat çeken kusurlara sahip olan çocuklar, ☐ Öğrenmeye dayalı performanslarının düşüklüğüyle dikkat çeken çocuklar, Davranış ve tutumları bakımından zor diye ifadelendirilebilecek olan çocuklardır

15. Öğretim esnasında çocuğun hata yapmasını önlemeye çalışan yöntem aşağıdakilerden hangisidir?
A) Basamaklandırılmış Öğretim
B) Doğrudan Öğretim
C) İleri Zincirleme
D) Yanlışsız Öğretim
E) Tersine Zincirleme

Cevap Açıklama: (D) Unite: 3 Yanlışsız öğretim yöntemleri Yanlışsız öğretim; uyarıcı ya da hedef davranışla ilgili araç-gereçlerin programlanarak sunulmasıdır. Bu programlamayla, bireyin üzerinde çalışılan davranışa ilişkin doğru tepkide bulunması amaçlanır. Ayırt edici uyarıcının varlığında ipucunun etkili biçimde kullanılmasıyla bireyin ayırt edici uyarıcıya doğru tepkide bulunmasının sağlanmasıdır. Öğretim sırasında hata yapılmasını önlemeye çalışan yöntemlerdir. Sabit bekleme süreli öğretim, eşzamanlı ipucuyla öğretim, giderek ipucunun artırılmasıyla öğretim, giderek ipucunun artırılmasıyla öğretim şeklinde uygulanır

16. Bebeğin ilk tanıdığı renk aşağıdakilerden hangisidir?
A) Kırmızı
B) Mavi
C) Yeşil
D) Sarı
E) Siyah

Cevap Açıklama: (A) Unite: 13 Renkleri tanıma yeteneği de oldukça erken dönemde gelişmeye başlar. Bebek daha bir aylıkken kırmızı rengini tanır.

17. Aşağıdakilerden hangisi ölçüt bağımlı ölçü araçlarının uygulanmasında dikkat edilmesi gereken hususlar arasında yer almaz?
A) Çalışmaya başlamadan önce, araçlar çocuğa gösterilmemelidir.
B) Her bildirimle ilgili olarak kullanılan araç çeşitlerinin birbirinden farklı olmasına özen gösterilmelidir.
C) Çalışma sırasında, çocuğun uyması gereken kurallar söylenmeli, çalışma sonunda ne yapacağı açıklanmalıdır.
D) Performans alımı süresince, çocuğun tüm tepkilerine öğretmenin tepkisiz kalması gerekir.
E) Çalışma tamamlandığında, çocuğa, çalışma sırasında uyduğu kurallar betimlenerek teşekkür edilmeli ve eğer bir pekiştirici verileceği söylendiyse verilmelidir.

Cevap Açıklama: (A) Unite: 2 "Çalışmaya başlamadan önce, araçlar çocuğa gösterilmeli " olması gerekmektedir.

18. Tepki ipuçlarının sunulduğu öğretim yöntemlerinden biri olup otizm, zihinsel engel, görme engeli vb. engel grupları içerisinde yer alan özel gereksinimli çocuklara tek ve zincirleme basamaklı çeşitli becerilerin ya da davranışların öğretiminde kullanılan ve uygulanmasında yönerge ve kontrol edici ipucunun aynı anda verildiği öğretim yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Sabit bekleme süreli
B) Eş zamanlı ipucuyla sunulan
C) Davranış öncesi ipucu ve sınamayla
D) İpucunun sistematik olarak geri çekilmesiyle
E) Video ipuçları yardımıyla izlettirilmesiyle

Cevap Açıklama: (B) Unite: 9 Sorunun e şikkı 12. Sayfanın ilk paragrafındaki "videolar veya video ipuçları yardımıyla öğrencilere izlettirilmesi" ifadesinden alındı. Sorunun cevap seçeneği de; "Eş zamanlı ipucuyla sunulan öğretim yöntemi, tepki ipuçlarının sunulduğu öğretim yöntemlerinden bir diğeridir. Bu yöntem; otizm, zihinsel engel, görme engeli vb. gibi çeşitli engel grupları içerisinde yer alan özel gereksinimli çocuklara tek ve zincirleme basamaklı çeşitli becerilerin ya da davranışların öğretiminde " ifadesinden alındı.

19. Aşağıdakilerden hangisi günlük yaşam becerilerinden biri değildir?
A) Ev temizliği
B) Ritmik sayma
C) Ev düzeni
D) Mutfak becerileri
E) Giysilerin bakımı

Cevap Açıklama: (B) Unite: 11 Günlük Yaşam Becerileri Yetersizliği olan çocukların da toplumda başarılı olabilmeleri, günlük yaşam, mesleki ve sosyal becerilere sahip olma becerilerine bağlıdır. Yetersizliği olan öğrencilere hangi becerilerin kazandırılacağını belirlemek için, öncelikle öğrencinin ev ve yakın çevresinin incelenmesi gereklidir. Öğrencinin ev içinde ve dışında gereksinim duyduğu günlük yaşam becerilerinden, öğrencinin yapabildiklerine dayalı olarak kazandırılması uygun olanlar belirlenmelidir [11, 12, 13, 14].

2023 SORULARI

20. Öğrencinin iletişim becerilerini değerlendirecek dil örneklerini, çeşitli ortamlarda öğrenci gözlemlerinin özetlerini, her bir örneğe ilişkin görsel ya da işitsel kayıtlarını içeren performans değerlendirme türü aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Özgün işlevsel betimi
  - B) Kontrol listeleri
  - C) Portfolyo
  - D) Bireysel eğitim planları
  - E) Gelişim envanteri

Cevap Açıklama: (C) *Unite: 6*

CEVAP ANAHTARI

1. D 2. E 3. D 4. A 5. E 6. C 7. E 8. C 9. E 10. E 11. A 12. E 13. B 14. C 15. D 16. A 17. A 18. B 19. B 20. C